

POSTANOWIENIE

28 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 28 marca 2024 r. w Warszawie
zażalenia miasta stołecznego Warszawy
na postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie
z 10 marca 2023 r., IV Cz 1376/20,
w sprawie z wniosku M.M.
z udziałem E.K., R.J. i miasta stołecznego Warszawy
o stwierdzenie nabycia spadku,

oddala zażalenie.

[SOP]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 22 lipca 2020 r. Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie odrzucił apelację m.st. Warszawy wniesioną od postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie z 19 marca 2019 r. wydanego w sprawie z wniosku M.M. z udziałem E.K. i R.J. o stwierdzenie nabycia spadku oraz z wniosku E.K. i R.J. o stwierdzenie nabycia spadku.

Zażalenie na to orzeczenie wniosło m.st. Warszawa, zaskarżając je w całości i żądając jego uchylenie w zaskarżonym zakresie. Postanowieniem z 21 stycznia 2021 r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie zażalenie oddalił.

Przywołane postanowienie w przedmiocie oddalenia zażalenia zostało zaskarżone przez m.st. Warszawa skargą kasacyjną. Postanowieniem z 10 marca 2022 r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie skargę kasacyjną – jako niedopuszczalną – odrzucił (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku jest dopuszczalna, ale tylko od postanowienia Sądu drugiej instancji co do istoty sprawy oraz od postanowień w przedmiocie odrzucenia wniosku lub umorzenia postępowania w sprawie.

Zaskarżone skargą kasacyjną postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie z 21 stycznia 2021 r. nie należy do żadnej z kategorii rozstrzygnięć wymienionych w art. 519¹ § 1 k.p.c., nie jest bowiem orzeczeniem co do istoty sprawy ani w przedmiocie odrzucenia wniosku, nie dotyczy też umorzenia postępowania w sprawie.

W zażaleniu na to postanowienie m. st. Warszawa zarzuciło naruszenie:

1) przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy tj. art. 519¹ § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że zaskarżone skargą kasacyjną postanowienie nie należy do żadnej z kategorii rozstrzygnięć wymienionych we wskazanym przepisie w sytuacji, gdy zaskarżone postanowienie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie i jest postanowieniem orzekającym co do istoty;

2) przepisów prawa materialnego oraz postępowania tj. art. 510 § 1 k.p.c. w zw. z 2, art. 21 ust. 1 i art. 64 § 1 Konstytucji RP w zw. z art. 1 dekret z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz.U. Nr 50, poz. 279) przez pozbawienie m.st. Warszawa udziału w postępowaniu, którego wynikiem jest bezpośrednio zainteresowane.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z woli ustawodawcy skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, rozpoznawanym raczej w interesie publicznym niż w interesie występującej z nią strony. Z tej przyczyny skarga kasacyjna nie przysługuje od orzeczeń kończących postępowanie we wszystkich sprawach rozpoznanych przez sąd drugiej instancji, lecz tylko od tych orzeczeń, które ustawodawca uznał za

podlegające zaskarżeniu tym środkiem (zob. postanowienie SN z 28 kwietnia 2021 r., III CZ 8/21).

Na podstawie brzmienia art. 398¹ § 1 k.p.c. przyjmuje się, że skarga kasacyjna nie jest dostępna od postanowień sądu drugiej instancji w przedmiocie odrzucenia apelacji (zob. np. postanowienia SN: z 8 lutego 2013 r., IV CZ 171/12; z 22 stycznia 2014 r., III CSK 588/10; z 8 lutego 2019 r., II CSK 391/18; z 15 kwietnia 2019 r., I CSK 525/18; z 30 września 2022 r. I CSK 2165/22) jak i od postanowień sądu drugiej instancji wydawanych na skutek rozpoznania zażaleń na postanowienia tego sądu o odrzuceniu apelacji wniesionych na podstawie art. 394² § 1 k.p.c. (zob. np. postanowienia SN z 13 listopada 2019 r., II UZ 44/19; z 29 kwietnia 2021 r., I PSK 110/21; z 22 lutego 2023 r., III CZ 332/22). Wyrażony w art. 398¹ § 1 k.p.c. wymóg, aby orzeczenie kończyło postępowanie w sprawie odnosi się wyłącznie do tych wyroków i postanowień sądu drugiej instancji, które wydane zostały w przedmiocie odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania. W konsekwencji, skarga kasacyjna od postanowienia sądu drugiej instancji wydanego na skutek rozpoznania zażalenia na postanowienie tego sądu w przedmiocie odrzucenia apelacji jest niedopuszczalna.

Skarga kasacyjna od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa -Praga w Warszawie z 21 stycznia 2021 r. nie jest również dopuszczalna w świetle art. 519¹ § 1 k.p.c. Stanowi on, że w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. Przepis ten wyraźnie zatem przesądza, że skarga kasacyjna nie przysługuje od innych prawomocnych postanowień sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie.

Wbrew twierdzeniom skarżącego wydane przez Sąd drugiej instancji postanowienie oddalające zażalenie na postanowienie tego Sądu o odrzuceniu apelacji nie jest postanowieniem co do istoty sprawy w rozumieniu art. 519¹ k.p.c. Postanowienie to nie odnosi się bowiem merytorycznie do przedmiotu sprawy – nie rozstrzyga kwestii materialnoprawnej, a dotyczy jedynie zagadnienia z dziedziny

postępowania - ma zatem charakter formalny. W konsekwencji postanowienie to nie podlega zaskarżeniu w drodze skargi kasacyjnej.

Co do zarzutu z punktu drugiego, to pozostaje on poza zakresem kognicji Sądu Najwyższego, który w postępowaniu zażaleniowym (art. 394¹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) bada jedynie, czy istniały przesłanki do odrzucenia nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy oddalił zażalenie.

(R.N.)

[ms]